

Նվիրվում է Կոմիտաս Վարդապետի ծննդյան 150-ամյակին
Dedicated to the 150th Anniversary of the Birth of Komitas Vardapet

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ-ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
KOMITAS MUSEUM-INSTITUTE

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ,
ՄՈՒԼՏԻԹՅԱՆ ԵՎ ՄՈՒՐՏԻ ԱՆՆԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

150th anniversary of
the birth of Komitas Vardapet
Celebrated in association with UNESCO

ԿՈՄԻՏԵ

ԵՐԿԵՐԻ ԸՆՏՐԱՆԻ

ՖԱԲՐԻՄԻԼԵ

Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի հրատարակչություն
Երևան • 2019

KOMITAS
SELECTED WORKS
FACSIMILE

Publication of Komitas Museum–Institute
Yerevan • 2019

Հրատարակվում է Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31
Կ 685

Կազմող և պատասխանատու խմբագիր՝
Գայանե ԱՄԻՐԱՂՅԱՆ
Խմբագրական խորհուրդ՝
Մհեր ՆԱՎՈՅԱՆ
Նանե ՄԻՍԱԿՅԱՆ
Տաթևիկ ՇԱԽԿՈՒԼՅԱՆ
Նիկոլայ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ
Անգլերեն տեքստերի թարգմանիչ՝
Տաթևիկ ՇԱԽԿՈՒԼՅԱՆ
Գրքի ձևավորող՝
Գոհար ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Լուսանկարիչ՝
Գևորգ ՊԵՐԿՈՒՊԵՐԿՅԱՆ
Լուսանկարների վերամշակումը՝
Գայանե ԳԱԲՈՅԱՆԻ
Գոհար ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ

Կ 685 Կոմիտաս. Երկերի ընտրանի. Ֆաքսիմիլե.— Եր.: Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտի հրատարակչություն, 2019, 272 էջ:

Սույն հատորը ներկայացնում է իրենից Կոմիտասի՝ տարբեր ժանրերին պատկանող երկերի ընտրանու (մեներգեր, խմբերգեր, գործիքային ստեղծագործություններ) Ֆաքսիմիլե հրատարակություն: Ժողովածուի համար հիմք են ծառայել Եղիշե Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանում պահվող՝ Կոմիտասի արխիվի նյութերը: Հատորի նախաբանը և ծանոթագրությունները տրված են հայերեն և անգլերեն: Սույն հրատարակությունը նախատեսված է ինչպես Կոմիտասի ստեղծագործական ժառանգությունն ուսումնասիրող գիտնականների, այնպես էլ կատարողների համար:

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31

ISBN 978–9939–9206–6–5

© Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտ, 2019
© Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտի հրատարակչություն, 2019

Published according to the decision of the Scholarly Committee of Komitas Museum–Institute

Compiled and edited by
Gayane AMIRAGHYAN
Editorial Committee:
Mher NAVOYAN
Nane MISAKYAN
Tatevik SHAKHKULYAN
Nikolay KOSTANDYAN
Translated by
Tatevik SHAKHKULYAN
Volume design by
Gohar GRIGORYAN
Photos by
Gevorg PERKUPERKYAN
Photo editing by
Gayane GABOYAN
Gohar GRIGORYAN

Komitas. Selected Works Facsimile.— Yerevan, 2019. Publication of Komitas Museum–Institute, 272 pages.

The present is a facsimile edition of Komitas’s selected works in different genres (songs, choral and instrumental works). The collection is based on materials from Komitas’s archive in Yeghishe Charents Museum of Literature and Art. The preface and comments of the volume are presented in Armenian and English. The facsimile publication is destined both to scientists researching Komitas’s artistic heritage and to performers.

ISBN 978–9939–9206–6–5

© Komitas Museum–Institute, 2019
© Publication of Komitas Museum–Institute, 2019

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ • CONTENTS

Առաջաբան	8
Preface	10
ԵՐԳԵՐ • SONGS	13
Du fragst?	15
Sturmesmythe	19
Nebel	25
Glückliche Fahrt.....	27
Nachtlied	29
Meerestille	30
Frühlingsruhe.....	32
April.....	34
Komm, o Nacht.....	36
Ծիծեռնակ • Ciceṙnak (Swallow).....	39
Горные вершины • Горные вершины (Mountain Peaks)	42
Ախ, մարալ ջան • Ax, maral ĵan (Oh, Lovely Deer).....	43
Ծիրանի ծառ • Cirani caṙ (Apricot–Tree).....	44
Գարուն • Garun (Spring)	47
Չեմ կրնայ խաղալ • Č‘em krnay xaṙal (I Cannot Sing and Dance)	55
Քելէր, ցլէր • K‘elēr, c‘olēr (Walking, Shining)	56
Չեմ կրնայ խաղալ (տարբերակ) • Č‘em krnay (I Cannot Sing and Dance) (variant)	57
Քելէր, ցլէր (տարբերակ) • K‘elēr, c‘olēr (Walking, Shining) (variant)	58
Շողեր ջան • Šoṙer ĵan (Dear Shogher).....	59
Ամպել ա կամար, կամար • Ampel a kamar, kamar (Vault–Like Clouds Gathered).....	60
Ես աղջիկ եմ • Yes aĵik em (I am a Girl)	62
Էրվում եմ • Ērvum em (I am Burning)	63
Լուսնակը սարի տակին • Lusnakə sari takin (The Moon is under the Mountain)	64
Էս գիշեր, լուսնակ գիշեր • Ēs gišer, lusnak gišer (This Night, Moonlit Night)	66
Կռունկ • Kṙunk (The Crane)	68
ԽՄԲԵՐԳԵՐ • CHORAL SONGS	71
An den Wassern zu Babel	73
Lenz	78
Neuer Frühling	79
Menschengefühl.....	82
Սիփանա քաջեր • Sip‘ana k‘aĵer (Brave Men from Sipan)	83
Ախ, մարալ ջան • Ax, maral ĵan (Oh, Lovely Deer).....	93
Հայկական մաղթանք (Տէր, կեցո դու զՀայս) • Haykakan maṙt‘ank‘ (Armenian Prayer)	94
Ալագյազ • Alagyaz (Alagyaz Mountain)	96
Խնկի ծառ • Xnki caṙ (Incense Tree)	98
Հատվածներ 1914–1915 թթ. «Պատարագ»–ից • Excerpts from Patarag of 1914–1915	
Խորհուրդ խորին • Xorhurd xorin (O Mystery Deep).....	101
Ընտրեալդ յԱստուծոյ • Ēntreald ṙAstucoy (Chosen of God).....	108

Յայս յարկ • Yays yark (In this Sanctuary).....	110
Բարեխօսութեամբ • Barexōsut‘eamb (Through the Intercession)	113
Այսօր տօն է • Aysōr tōn ē (Today is the Feast)	117
Սուրբ Աստուած • Surb Astuac (Trisagion)	122

**Հատվածներ 1915–1916 թթ. «Պատարագ»–ից (ըստ Նոր Ջուղայի Պատարագի)
Excerpts from Patarag of 1915–1916 (based on New Julfa Patarag)**

Եւ ընդ հոգւոյդ քում / Առաջի Քո, Տէր • Ev ənd Hogwoyd k‘um / Aġaji K‘o, Tēr (And with Thy spirit / Before Thee, o Lord)	123
Սուրբ Աստուած • Surb Astuac (Trisagion)	124
Փառք Քեզ, Տէր Աստուած մեր • P‘ark‘ K‘ez, Tēr Astuac mer (Glory to Thee, o Lord)	127
Օրհնեալ է Աստուած / Ամէն • Ōrhneal ē Astuac / Amēn (Blessed is God / Amen).....	128

ԳՈՐԾԻՔԱՅԻՆ ԱՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ • INSTRUMENTAL WORKS 131

Դաշնամուրային երկեր • Piano pieces

Այգանուագ • Nocturno	132
Menuetto	136
Trauermarsch	137
Andante	140
Animato	141
Allegretto assai.....	142
Largo	144
Larghetto	146

Պարեր • Dances

Մշո շորոր • Mšo šoror	147
Բանգի (1907) • Rangi (1907).....	151
Մանուշակի • Manušaki.....	154
Բանգի (1916) • Rangi (1916)	157
Շուշիկի • Šušiki	159
Հետ ու առաջ • Het u araġ	163

Կամերային–գործիքային երկեր • Chamber instrumental works

Largo	166
Menuetto	169
Լարային կվարտետոս ռե մաժոր • String Quartet D Major	171
Լարային կվարտետոս մի մաժոր • String Quartet E Major.....	177
Լարային կվինտետոս „Reminiscenzen“ • String Quintet <i>Reminiscenzen</i>	183

Ստեղծագործություն սիմֆոնիկ նվագախմբի համար • Work for symphony orchestra

Wald–Nacht	187
Ծանոթագրություններ.....	196
Comments	234